

6. Baudrillard J. The Consumer Society: Myths and Structures / J. Baudrillard. London: Sage. 240 p.

УДК 336

Я. Швирида

(Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна)

КРИПТОВАЛЮТИ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ: РИЗИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Shvyryda Yaroslav

CRYPTOCURRENCY IN THE UKRAINIAN ECONOMY: RISKS AND PROSPECTS

Криптовалюти стали одним із найсуперечливіших економічних явищ, що впливають на фінансову стабільність і безпеку держав. Для України, яка переживає повномасштабну війну й одночасно модернізує власну економіку, цифрові активи мають подвійний характер: вони здатні забезпечити швидкі фінансові надходження, формувати нові ринки й підтримувати населення в кризові моменти, але водночас створюють значні ризики, пов'язані з корупцією та відтоком капіталу.

Під час війни криптовалюти продемонстрували свою практичну цінність - вони дозволили оперативно залучити міжнародну допомогу й стали інструментом фінансової автономії в умовах обмеженої роботи банківської системи. Крім того, Україна має передумови для розвитку інноваційної криптоіндустрії [1].

Однак паралельно цифрові активи можуть збільшувати рівень корупційних ризиків, масштаби тіньових операцій, а значна волатильність крипторинку й виведення капіталу посилюють фінансову вразливість держави. Технологічна залежність від іноземного обладнання та додаткове навантаження на енергосистему також формують критичні виклики.

Таким чином, криптовалюти одночасно відкривають можливості для фінансової мобільності та інноваційного розвитку, але можуть спричинити масштабні довгострокові ризики. Тому ключове питання полягає не у відмові чи повній інтеграції криптовалют, а в пошуку збалансованої моделі регулювання, яка мінімізує загрози й дозволяє використати потенціал цифрових активів у національних інтересах.

Попри суперечливість, криптовалюти відкривають для України низку важливих економічних можливостей:

- оперативність міжнародних переказів - надходження коштів у межах секунд/хвилин та можливість отримання фінансової підтримки навіть за відсутності доступу до банківських каналів;
- стійкість у періоді банківських обмежень - можливість населення зберігати й переміщувати кошти незалежно від роботи банківської інфраструктури;
- потенціал для створення криптоіндустрії - розвиток стартапів, бірж, майнінг-центрів та притік інвестицій у високотехнологічний сектор;
- підвищення фінансової суверенності - альтернативний канал міжнародних розрахунків, що зменшує залежність від SWIFT і долара.

Разом із перевагами криптовалюти несуть велику кількість системних ризиків, які для України можуть бути навіть масштабнішими за потенційні вигоди:

- обхід санкцій росією - використання криптовалют для експортних схем і збереження значної частки доходів, що посилює її воєнний потенціал;
- відмивання коштів та корупція - суттєва частка криптооперацій має сумнівне походження, що ускладнює боротьбу з тіньовою економікою;
- фінансові втрати населення - шахрайські схеми та відсутність гарантій збереження активів;
- відтік капіталу та недоотримання податків - легке перетікання коштів за кордон і низький рівень оподаткування підривають бюджетну стабільність;
- енергетичні та технологічні ризики - високе споживання електроенергії майнінгом і залежність від імпортного обладнання.

Подальший розвиток криптовалютного середовища в Україні залежить від здатності держави поєднати інноваційні можливості з ефективним управлінням ризиками. Попри значний потенціал цифрових активів у сфері міжнародних розрахунків, технологічного розвитку та залучення інвестицій, без системного регулювання вони можуть стати каталізатором економічної дестабілізації. Тому першочерговим завданням є формування зрозумілих, передбачуваних та сумісних із європейським законодавством правил, які дозволять відокремити легальний криптобізнес від тіньових потоків.

У перспективі створення збалансованої екосистеми цифрових активів потребує не лише контролю, а й підтримки технологічних проєктів, які здатні працювати прозоро й забезпечувати додаткові економічні стимули. Важливим кроком стане розвиток державної цифрової валюти - е-гривні, яка може поєднати швидкість та інноваційність криптовалют з гарантіями і стабільністю традиційних фінансових інститутів. Це також сприятиме підвищенню довіри населення та зменшенню спекулятивних ризиків.

Загалом, майбутнє криптовалют в Україні визначатиметься тим, наскільки вдало буде знайдено баланс між відкритістю до інновацій та захистом стратегічних інтересів держави. За умови виваженого регулювання цифрові активи можуть стати корисним доповненням до фінансової системи, проте їх масова та неконтрольована інтеграція нині несе більше загроз, ніж вигод. Саме тому оптимальним шляхом є поступова, але чітко керована інтеграція криптотехнологій, що дозволить використати їхній потенціал без підриву економічної та національної безпеки.

Література

1. Україна посіла шосте місце в світі за рівнем прийняття криптоактивів. <https://finclub.net/>. 12.09.2024. URL: <https://finclub.net/news/ukraine-posila-shoste-mistse-v-sviti-za-rivnem-pryiniattia-kryptoaktyviv.html> (дата звернення: 23.11.2025).